

Aan : R. Vink
Van : Het college van B&W
Zaak :
Datum : 12 juni 2015
Betreft : Reactie controller op stukken onderzoek toetreding Drechtsteden ca.

Inleiding

De controller heeft naar aanleiding van onderzoek naar toetreding Drechtsteden en inkooprelaties een memo aan de gemeentesecretaris gezonden met een aantal opmerkingen vanuit zijn kant. De gemeentesecretaris heeft gemeend deze memo in de stuurgroep en het college te willen bespreken. Begonnen wordt met een algemene beschouwing over de notitie van de controller, waarna verder ingegaan wordt op de opmerkingen en kanttekeningen van de controller. De teksten van het college zijn cursief weergegeven. De hieronder resterende teksten die niet cursief zijn, zijn een-op-een overgenomen uit de memo van de controller.

Algemene reactie college

Het college waardeert de betrokkenheid van de controller en ook de tijd en energie die hij er in korte tijd heeft ingestopt. Het college mist in het advies het in een breder perspectief plaatsen van de politiek-bestuurlijke context waarin de gemeente Hardinxveld-Giessendam zich op dit moment bevindt. In de optiek van het college kan de controller in deze volle breedte acteren. Uiteraard hecht het college aan de opmerkingen van de controller en gaat hieronder dan ook verder in op zijn punten.

a. Exploitatiezijde

Eenzijds is daarbij sprake van de kosten toetreding GR Drechtsteden c.a. Deze bedragen zijn ontleend aan de documenten van Drechtsteden. Daarbij is gekozen voor de "verplichte"¹ onderdelen. Daar tegenover staan de besparingen. Per saldo is in de rapportage sprake van een berekend voordeel van € 24.000 (pagina 13).

Opmerkingen hierbij zijn:

- Het overbrengen van taken naar het SCD is gebaseerd op de basisvariant. Dit betekent o.a. dat er het risico bestaat dat er aanvullende dienstverleningsovereenkomsten moeten worden afgesloten. Verwijzend naar Alblisserdam geldt dat daar voor bestuurscommunicatie. Het bestuur dient zich in deze zeer zeker bewust te zijn van deze keuze en de daaraan verbonden consequenties.

Reactie college:

Het college is zich hiervan bewust en wijst daar de gemeenteraad ook op in zijn kanttekening 1.2

- De vermindering kosten inhuur ad € 130.000 wordt gekoppeld aan de inhuur voor bedrijfsvoering van € 500.000. Nadrukkelijk wordt erop gewezen dat inhuur uit de personele budgetten plaatsvindt en dat in de afgelopen jaren slechts in beperkte mate om extra budget is gevraagd en er daarom geen sprake is van een structureel voordeel. Wel is voor de afdeling BOO in de afgelopen jaren meermaals om extra middelen verzocht, zo ook voor 2015 (€ 180.000). In het raadsvoorstel is deze post overigens buiten beschouwing gelaten.

¹ De politiek-bestuurlijke keuze voor beperktere afname, zoals verwoord in het raadsvoorstel is buiten beschouwing gelaten.

Reactie college:

Het college begrijpt de redenering die BMC heeft gehanteerd, echter vindt het uit voorzichtigheid niet wenselijk deze €130.000,- over te nemen. Het raadsvoorstel laat dit ook zien.

- Voor het cluster Middelen is rekening gehouden met een in te vullen formatie van 2,81 fte. In verhouding met hetgeen in een vergelijkbare gemeente (Alblasserdam) is georganiseerd (3,5 fte inclusief contramal – 3,0 fte exclusief contramal) is dat beperkt. Dat betekent dat er een mogelijk risico op een te krappe formatie aanwezig is. De praktijk zal moeten uitwijzen of dit ook daadwerkelijk zo is.

Reactie college:

Het college heeft hier nadrukkelijk bij stilgestaan. Ook het in licht van kanttekening 1.2. Wel realiseert het college zich dat de contramal van 2 Fte aan de minimale kant is. In het implementatieplan voor de aanpassing van de achterblijvende organisatie zal dit nadrukkelijk een plek moeten krijgen.

- Het invullen van de contramal is mede ontleend aan informatie vanuit de gemeente Alblasserdam. Ook hiervoor geldt dat dit een minimale invulling is, waarbij wederom risico op krapte (capaciteit) aanwezig is. Verwijzend naar de uitgangspunten van oplossen van capaciteitsproblemen is dit een extra risico.

Reactie college:

Zie hierboven.

- Bij het invullen van de functies wordt uitgegaan van huidige personele budgetten en niet op die van een toekomstige organisatie. Gelet op de informatie uit Alblasserdam (hogere schalen) betekent dit een risico op enerzijds de beschikbare middelen, maar anderzijds ook op de competenties waaraan medewerkers moeten voldoen. Dit laatste betekent investeren in medewerkers, maar mogelijkerwijs ook op afscheid nemen van medewerkers (wachtgeld e.d.)

Reactie college:

Het college is zich er van bewust dat er geïnvesteerd moet worden in medewerkers. Dit doet het college ook de afgelopen jaren al volop en zal dat blijven doen. Door het opstellen van een implementatieplan voor de organisatie die achterblijft zal ook duidelijk worden gemaakt wat de consequenties zijn voor het loongebouw en de competenties van medewerkers.

- De materiële kosten zijn, behoudens de schoonmaak, conform de opgave aan BMC verwerkt. De schoonmaak is door BMC nog aanvullend als bezuiniging opgenomen i.v.m. het feit dat dit ook in het basispakket van Drechtsteden zit.

Reactie college:

Voor kennisgeving aangenomen.

- In de impactanalyse van Drechtsteden wordt ook stichting DEAL! Genoemd. Deelname hieraan is niet meegenomen in het kostenoverzicht, maar zal kunnen leiden tot extra kosten, welke binnen de reguliere exploitatie van de gemeente moeten worden opgevangen. Hiervoor is geen ruimte aanwezig en dit betekent derhalve dat er sprake is van een risico.

Reactie college:

Deze reactie is ter harte genomen en in het thans voorliggende raadsvoorstel verwerkt.

b. Fricatiekosten

Voor de frictiekosten is door BMC gebruik gemaakt van een tabel met bandbreedte (pagina 16).

Bandbreedte frictiekosten

	Minimum	Maximum
Personele consequenties	1.000.000	1.300.000
Uittreden RSD, Avelingen groep, SVHW en GR AV	250.000	1.100.000
Bijdrage reserves GRD	160.000	160.000
	<u>1.410.000</u>	<u>2.560.000</u>

De volgende kanttekeningen worden daarbij geplaatst:

- De personele consequenties zijn berekend op 10 – 10 -10, oftewel 10 fte naar Drechtsteden, 10 elders en 10 achterblijven. De argumentatie is daarbij de impactanalyse van Drechtsteden en de “grote” arbeidsmarkt in Drechtsteden. Gelet op de volgende aandachtspunten lijkt de inschatting van dit risico positief te zijn en wordt geadviseerd om dit risico te herzien en zo nodig naar boven bij te stellen:
 - Het SCD geeft een potentie van 11 fte, waarbij slechts voor 4 fte invulling wordt benoemd. Dat betekent dat het de vraag is of de overige fte ook kunnen worden ingevuld.
 - De vacatures binnen Drechtsteden omvatten ca. 100 per jaar. Daarbij blijkt uit de vacatures dat het hierbij echter vaak gaat om hoger opgeleid personeel en in meerdere gevallen om tijdelijke functies.
 - Een analyse van de vervallende functies in Hardinxveld-Giessendam leert dat er sprake is van 8,2 fte (10 medewerkers), welke de leeftijd van 55 jaar en ouder hebben. De mogelijkheden voor deze groep zijn op de arbeidsmarkt aanzienlijk kleiner, mede gelet op het opleidings- en werkniveau. Daarbij is sprake van een loonsom van ca. € 561.000 en is daarmee de kans op hogere dan de genoemde kosten zeker aanwezig.
 - De kosten voor outplacement e.d. zijn daarin niet meegenomen en dienen derhalve ook gekwantificeerd te worden.

Reactie college:

Op pagina 14 en 15 van het hoofd rapport van BMC is onderbouwd hoe de frictiekosten ten aanzien van het personeel is bepaald. In de implementatieplannen zal hier dieper op ingaan. Ten aanzien van de bandbreedte van de frictiekosten in zijn totaal wordt verderop nog ingegaan.

- De uittredkosten voor gemeenschappelijke regelingen is niet nader geduid. De oorzaak zit daarbij mede in de besluitvorming door de algemeen besturen van de GR-en. Alhoewel er vanwege gefaseerde ingroei in Drechtsteden mogelijkheden kunnen ontstaan voor reductie van frictiekosten dient hierbij ook naar het te laag inschatten van de uittredkosten gekeken te worden. Het advies is om dit risico nader te kwantificeren en niet van een te positief scenario uit te gaan.

Reactie college:

Het college gaat niet van een te positief saldo uit. In het licht van een fasering in uittreden uit de huidige GR-en en toetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden uiterlijk per 1 januari

2018 vindt het college de raming correct. Ten aanzien van de bandbreedte van de frictiekosten in zijn totaal wordt verderop nog ingegaan.

- De bijdragen aan de reserve GRD zijn gebaseerd op de opgave vanuit Drechtsteden. Over de juistheid en volledigheid van deze cijfers valt geen oordeel te geven

Reactie college:

Voor kennisgeving aangenomen.

- De transitiekosten zijn in tekstuele zin geduid en niet in een raming omgezet. Dit betekent dat het risico op hogere frictiekosten aanwezig is.

Reactie college:

De transitiekosten zijn op voorhand niet geraamd. Voor zowel Hardinxveld-Giessendam als Drechtsteden was dat op dit moment niet mogelijk. Na een positief raadsbesluit zal per onderdeel bepaald worden wat de kosten zijn.

Resumerend lijken de ingeschatte frictiekosten aan de optimistische kant worden ingeschat en dat daarmee de geschetste variant niet toereikend zal zijn. Indien dit zich voordoet betekent dit indirect dat de vrije reserve en daarmee het weerstandsvermogen mogelijk te laag wordt. Dit laatste dient in relatie met de risico's (zie paragraaf weerstandsvermogen begroting) te worden gezien.

Reactie college:

Het college heeft zich de opmerkingen van de controller ter harte genomen en derhalve de bandbreedte verhoogd met €300.000,--. Tevens heeft het college een correctiepost opgenomen.

1. Raadsvoorstel: exploitatie

Allereerst is in het raadsvoorstel onder beslispunt 17 het volgende aangegeven:

Zo nodig een lening van maxima € 2,5 miljoen aan te trekken ter dekking van de frictiekosten en hiervoor een voorziening te creëren

Dit beslispunt dient te worden gesplitst in (a) het vormen van een voorziening ten laste van de algemene (vrije) reserve van € 2,5 miljoen en (b) ter dekking van de frictiekosten het aantrekken van een lening van € 2,5 miljoen.

Overigens wordt hierbij de kanttekening geplaatst dat genoemd bedrag thans het maximumrisico is beschouwd en daarmee mogelijk niet toereikend zal zijn.

Reactie college:

Voor kennisgeving aangenomen, zie ook eerdere opmerkingen over de frictiekosten en wat het college met die opmerking gedaan heeft. Het bedrag van de lening is geschrapt in het beslispunt en zal worden bepaald aan de hand van de financiële gegevens op het moment dat het aantrekken van de lening noodzakelijk is.

Verder vermindert door het vormen van een voorziening het weerstandsvermogen aanzienlijk, waarbij het de vraag is of met het resterende eigen vermogen de risico's (zie ook paragraaf weerstandsvermogen van de begroting) toereikend zal zijn.

Reactie college:

Voor kennisgeving aangenomen. Een ander zal afhankelijk zijn van de daadwerkelijk optredende frictiekosten.

Daarnaast zijn t.a.v. de besparingen de volgende kanttekeningen te plaatsen:

- Rekening wordt gehouden met een rentepercentage van 2%. Dit betreft de huidige rente, waarbij (uitgaande van een niet aflosbare lening) het risico op rentestijging zeer zeker aanwezig is.

Reactie college:

Het college deelt deze verwachting niet, maar realiseert zich dat de kapitaalmarkt onvoorspelbaar kan zien. Overigens ligt rentepercentage op dit moment lager dan 2%

- De correctie, welke door BMC als besparing op extern personeel is ingeboekt wordt terecht niet meegenomen.

Reactie college:

Daar is het college inderdaad voorzichtig.

- Het niet deelnemen aan het GBD is een politiek-bestuurlijke keuze. Dit impliceert echter tegelijkertijd dat het de vraag is of SVHW alle taken van de GBD verzorgt. Op basis van de kennis over SVHW lijkt het alleen om de BAG te gaan, waarbij taken als o.a. GEO, WKPB, BGT/beheer GBKN mogelijk alsnog lokaal georganiseerd moeten worden. Dat is in de berekening niet gekwantificeerd.

Reactie college:

In de nadere analyse is dit inderdaad gebleken. Er dient in de verdere gesprekken met Drechtsteden gekeken worden hoe hier mee om te gaan. Wel heeft het college onder andere vanwege dit punt een grotere bandbreedte in de frictiekosten gehanteerd en een algemene correctiepost ingevoegd.

- Voor meervoudig lokaal wordt een besparing voorzien, waarbij onder meer wordt verwezen naar DKCC, Ipm en Ingenieursbureau. De onderbouwing van dit voordeel is gebaseerd op een uitgevoerde verkenning (pagina 9 – raadsvoorstel) en derhalve niet gestaafd met cijfers. Dit betekent dat er een risico aanwezig is dat deze voordelen niet gerealiseerd kunnen worden.

Reactie college:

Het college heeft de verwachting dat deze wel gerealiseerd kunnen worden, echter heeft voorzichtigheidshalve wel een correctiepost toegevoegd.

4. Conclusies/aanbevelingen

Op grond van de beschikbare informatie en voorliggend memo kan geconcludeerd worden dat zowel aan de exploitatiezijde als bij de frictiekosten sprake is van (aanzienlijke) risico's.

Reactie college:

Het college realiseert zich dat er sprake is van risico's. Het college is van mening dat door het hanteren van onder andere een fasering frictiekosten beperkt kunnen worden. Wel heeft het college de opvatting van de controller ter harte genomen en de bandbreedte van de frictiekosten met €300.000,- verhoogd en een correctiepost in het raadsvoorstel opgenomen.

